HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

19 decembrie 2024*

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Controale la frontiere, azil și imigrare – Politica în materie de azil – Directiva 2013/32/UE – Proceduri comune de acordare și de retragere a protecției internaționale – Cerere de protecție internațională – Motive de inadmisibilitate – Articolul 2 litera (q) – Noțiunea de «cerere ulterioară» – Articolul 33 alineatul (2) litera (d) – Respingerea ca inadmisibilă de către un stat membru a unei cereri de protecție internațională ca urmare a respingerii unei cereri anterioare prezentate în alt stat membru sau a încetării procedurii cu privire la cererea anterioară de către un alt stat membru”

În cauzele conexate C-123/23 și C-202/23 [Khan Yunis și Baabda] [i],

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgericht Minden (Tribunalul Administrativ din Minden, Germania), prin deciziile din 28 octombrie 2022, primite de Curte la 1 martie 2023 (C-123/23) și la 28 martie 2023 (C-202/23), în procedurile

N.A.K.,

E.A.K.,

Y.A.K. (C-123/23),

M.E.O. (C-202/23)

împotriva

Bundesrepublik Deutschland,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul I. Jarukaitis, președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a cincea, domnii D. Gratsias (raportor) și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: doamna A. Juhász-Tóth, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 februarie 2024,

* Limba de procedură: germana.

[i] Denumirea prezentei cauze este fictivă. Ea nu corespunde numelui real al niciuneia din părțile la procedură.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru guvernul german, de J. Möller, A. Hoesch și R. Kanitz, în calitate de agenți;

– pentru guvernul francez, de R. Bénard și J. Illouz, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de A. Azéma, J. Hottiaux, B. Schima și J. Vondung, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 iunie 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60) coroborat cu articolul 2 litera (q) din aceasta.

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între N.A.K., E.A.K. et Y.A.K. (cauza C-123/23), precum și M.E.O. (cauza C-202/23), pe de o parte, și Bundesrepublik Deutschland (Republica Federală Germania), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea a două decizii ale Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați, Germania) (denumit în continuare „Oficiul Federal”) prin care li s-a respins ca inadmisibilă cererea de azil.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2011/95/UE

3 Articolul 2 din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9), intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) «protecție internațională» înseamnă statutul de refugiat și statutul conferit prin protecție subsidiară, definite la literele (e) și (g);

(b) «beneficiar de protecție internațională» înseamnă o persoană căreia i s-a acordat statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară, astfel cum sunt definite la literele (e) și (g);

[…]

(d) «refugiat» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe care, ca urmare a unei temeri bine fondate de a fi persecutat din cauza rasei sale, a religiei, a naționalității, a opiniilor politice sau a apartenenței la un anumit grup social, se află în afara țării al cărei cetățean este și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări sau orice apatrid care, aflându-se din motivele menționate anterior în afara țării în care avea reședința obișnuită, nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în respectiva țară și care nu intră în domeniul de aplicare a articolului 12;

(e) «statut de refugiat» înseamnă recunoașterea, de către un stat membru, a calității de refugiat a oricărui resortisant al unei țări terțe sau a oricărui apatrid;

(f) «persoană eligibilă pentru obținerea de protecție subsidiară» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe sau orice apatrid care nu poate fi considerat refugiat, dar în privința căruia există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi trimis în țara sa de origine sau, în cazul unui apatrid, în țara în care avea reședința obișnuită, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămările grave definite la articolul 15 și căruia nu i se aplică articolul 17 alineatele (1) și (2) și nu poate sau, ca urmare a acestui risc, nu dorește protecția respectivei țări;

(g) «statut conferit prin protecție subsidiară» înseamnă recunoașterea, de către un stat membru, a unui resortisant al unei țări terțe sau a unui apatrid ca persoană eligibilă pentru obținerea de protecție subsidiară;

(h) «cerere de protecție internațională» înseamnă cererea de protecție prezentată unui stat membru de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid, care poate fi înțeleasă ca urmărind să obțină statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară, care nu solicită în mod explicit un alt tip de protecție în afara domeniului de aplicare al prezentei directive și care poate face obiectul unei cereri separate;

[…]”

Directiva 2013/32

4 Considerentul (13) al Directivei 2013/32 are următorul cuprins:

„Apropierea normelor privind procedurile de acordare și retragere a protecției internaționale ar trebui să contribuie la limitarea circulației secundare a solicitanților de protecție internațională între statele membre, în cazul în care această circulație se datorează diferențelor de cadru juridic, și la crearea de condiții echivalente pentru aplicarea Directivei [2011/95] în statele membre.”

5 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Definiții”, este redactat astfel:

„În sensul prezentei directive:

[…]

(b) «cerere de protecție internațională» sau «cerere» înseamnă cererea depusă de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid în scopul obținerii protecției din partea unui stat membru, care poate fi înțeleasă ca solicitarea statutului de refugiat sau de protecție subsidiară, și prin care nu se solicită în mod explicit alt tip de protecție care se află în afara domeniului de aplicare al Directivei [2011/95] și care poate fi cerut separat;

[…]

(e) «decizie finală» înseamnă o decizie de acordare sau nu a statutului de refugiat sau de protecție subsidiară resortisantului unei țări terțe sau apatridului în temeiul Directivei [2011/95] și care nu mai este susceptibilă de a fi supusă niciunei căi de atac în cadrul capitolului V din prezenta directivă, indiferent dacă respectiva cale de atac are sau nu ca efect de a permite solicitanților să rămână pe teritoriul statelor membre în cauză până la soluționarea acesteia;

(f) «autoritate decizională» înseamnă orice organism cvasi-judiciar sau administrativ dintr-un stat membru responsabil de examinarea cererilor de protecție internațională și având competența de a hotărî în primă instanță în astfel de cazuri;

[…]

(q) «cerere ulterioară» înseamnă o cerere suplimentară de protecție internațională depusă după adoptarea unei decizii finale privind cererea anterioară, inclusiv cazurile în care solicitantul și-a retras în mod explicit cererea și cazurile în care autoritatea decizională a respins o cerere în urma retragerii implicite a acesteia în conformitate cu articolul 28 alineatul (1).”

6 Articolul 6 din această directivă, intitulat „Accesul la procedură”, prevede:

„(1) Atunci când o persoană înaintează o cerere de protecție internațională unei autorități competente, în temeiul dreptului național, să înregistreze astfel de cereri, înregistrarea are loc în cel mult trei zile lucrătoare de la depunerea cererii.

Dacă cererea de protecție internațională este înaintată altor autorități susceptibile să primească astfel de cereri, dar care nu sunt competente să le înregistreze în temeiul legislației interne, statele membre se asigură că înregistrarea are loc în decurs de 6 zile lucrătoare de la depunerea cererii.

[…]

(2) Statele membre se asigură că persoana care a solicitat protecție internațională are posibilitatea efectivă de a depune cererea sa în cel mai scurt timp posibil. În situația în care solicitantul nu își depune cererea, statele membre pot aplica articolul 28 în mod corespunzător.

[…]”

7 Articolul 28 din aceeași directivă, intitulat „Procedura în cazul retragerii implicite a cererii sau al renunțării implicite la aceasta”, prevede:

„(1) În cazul în care există motive serioase să se considere că un solicitant și-a retras implicit cererea sau că a renunțat implicit la aceasta, statele membre iau măsuri pentru ca autoritatea decizională să adopte o decizie fie în sensul încetării examinării, fie, cu condiția ca autoritatea decizională să considere cererea nefondată pe baza unei examinări corespunzătoare a fondului acesteia în conformitate cu articolul 4 din Directiva [2011/95], al respingerii cererii.

Statele membre pot prezuma că solicitantul și-a retras implicit cererea de protecție internațională sau a renunțat implicit la aceasta, în special atunci când se stabilește că:

(a) solicitantul nu a dat curs cererilor de a furniza informații esențiale pentru cererea sa de azil în conformitate cu articolul 4 din Directiva [2011/95] sau nu s-a prezentat la interviul personal prevăzut la articolele 14-17 din prezenta directivă, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează într-un termen rezonabil că aceste situații se datorează unor circumstanțe independente de voința sa;

(b) solicitantul a fugit sau a părăsit fără permisiune locul în care locuia sau era reținut, fără a contacta autoritatea competentă într-un termen rezonabil, sau nu s-a conformat într-un termen rezonabil obligației de a se prezenta la autorități în mod regulat și altor obligații de comunicare, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează că acest lucru s-a datorat unor circumstanțe pe care nu le putea controla.

[…]

(2) Statele membre se asigură că solicitantul care se prezintă din nou la autoritatea competentă după adoptarea deciziei de încetare menționate la alineatul (1) din prezentul articol are dreptul să solicite redeschiderea cazului său sau are dreptul să depună o nouă cerere care să nu facă obiectul procedurii prevăzute la articolele 40 și 41.

Statele membre pot prevedea un termen de cel puțin nouă luni după împlinirea căruia cazul solicitantului nu mai poate fi redeschis sau noua cerere poate fi tratată ca o cerere ulterioară și poate face obiectul procedurii menționate la articolele 40 și 41. Statele membre pot prevedea ca redeschiderea cazului să fie posibilă o singură dată.

Statele membre se asigură că o astfel de persoană nu este expulzată contrar principiului nereturnării.

Statele membre pot permite autorității decizionale să reia examinarea din stadiul în care a fost întreruptă.

(3) Prezentul articol nu aduce atingere Regulamentului (UE) nr. 604/2013 [al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (JO 2013, L 180, p. 31, denumit în continuare «Regulamentul Dublin III»)].”

8 Potrivit articolului 33 din Directiva 2013/32, intitulat „Cereri inadmisibile”:

„(1) În afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul [Dublin III], statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva [2011/95], în cazul în care cererea este considerată inadmisibilă în temeiul prezentului articol.

(2) Statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă numai în cazul în care:

[…]

(d) cererea este o cerere ulterioară, în cazul în care nu au apărut sau nu au fost prezentate de către solicitant elemente sau date noi referitoare la examinarea menită să stabilească dacă solicitantul îndeplinește condițiile pentru a fi beneficiar de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95]; […]

[…]”

9 Articolul 40 din această directivă, intitulat „Cereri ulterioare”, prevede:

„(1) În cazul în care o persoană care a depus o cerere de protecție internațională într-un stat membru face declarații noi sau depune o cerere ulterioară în același stat membru, statul membru respectiv examinează aceste noi declarații sau elementele cererii ulterioare în cadrul examinării cererii anterioare sau în cadrul examinării deciziei care face obiectul unei căi de atac judiciare sau administrative, în măsura în care, în acest cadru, autoritățile competente pot lua în considerare și ține seama de toate elementele care stau la baza noilor declarații sau cererii ulterioare.

(2) În scopul luării unei decizii privind admisibilitatea unei cereri de protecție internațională în conformitate cu articolul 33 alineatul (2) litera (d), o cerere ulterioară de protecție internațională este supusă mai întâi unei examinări preliminare pentru a se stabili dacă au apărut sau au fost prezentate de către solicitant elemente sau date noi care se referă la examinarea menită să stabilească dacă solicitantul îndeplinește condițiile pentru a fi beneficiar de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95].

[…]

5. În cazul în care o cerere ulterioară nu este examinată în continuare în temeiul prezentului articol, aceasta este considerată inadmisibilă, în conformitate cu articolul 33 alineatul (2) litera (d).

[…]

7. În cazul în care o persoană cu privire la care trebuie pusă în executare o decizie de transfer în temeiul Regulamentului [Dublin III] face declarații noi sau depune o cerere ulterioară în statul membru care efectuează transferul, aceste declarații sau cereri ulterioare sunt analizate de statul membru responsabil, astfel cum este definit în regulamentul respectiv, în conformitate cu prezenta directivă.”

10 Articolul 41 din directiva menționată, intitulat „Excepții de la dreptul de a rămâne în cazul cererilor ulterioare”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre pot face o excepție de la dreptul de a rămâne pe teritoriu în situația în care o persoană:

(a) a depus o primă cerere ulterioară care nu mai este examinată în temeiul articolului 40 alineatul (5), numai pentru a întârzia sau a împiedica punerea în executare a unei decizii care ar duce la expulzarea sa iminentă din respectivul stat membru, sau

(b) depune o a doua cerere ulterioară în același stat membru, după adoptarea unei decizii finale care a considerat prima cerere ulterioară inadmisibilă în temeiul articolului 40 alineatul (5) sau după adoptarea unei decizii finale care a respins respectiva cerere ca nefondată.

Statele membre pot face o astfel de excepție numai în situația în care autoritatea decizională consideră că decizia de returnare nu va conduce la returnarea directă sau indirectă prin încălcarea obligațiilor la nivel internațional și la nivelul Uniunii ale statului membru respectiv.”

Regulamentul Dublin III

11 În temeiul articolului 48 primul paragraf din acesta, Regulamentul Dublin III a abrogat Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe (JO 2003, L 50, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 56), care înlocuise, conform articolului 24 din acesta, Convenția de determinare a statului responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre ale Comunității Europene, semnată la Dublin la 15 iunie 1990 (JO 1997, C 254, p. 1).

12 Potrivit articolului 1, intitulat „Obiectul”, Regulamentul Dublin III stabilește criteriile și mecanismele de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid, denumit „statul membru responsabil”.

13 În capitolul II din acest regulament, intitulat „Principii generale și garanții”, articolul 3 din același regulament, la rândul său intitulat „Accesul la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre examinează orice cerere de protecție internațională prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid pe teritoriul oricăruia dintre ele, inclusiv la frontieră sau în zonele de tranzit. Cererea este examinată de un singur stat membru și anume acela în care criteriile stabilite de capitolul III îl desemnează responsabil.”

14 Articolul 17 din regulamentul menționat, intitulat „Clauze discreționare”, prevede la alineatul (1) primul și al doilea paragraf:

„Prin derogare de la articolul 3 alineatul (1), fiecare stat membru poate decide să examineze o cerere de protecție internațională care îi este prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, chiar dacă această examinare nu este responsabilitatea sa în temeiul criteriilor stabilite în prezentul regulament.

Statul membru care a decis să examineze o cerere de protecție internațională în temeiul prezentului alineat devine statul membru responsabil și își asumă obligațiile asociate acestei responsabilități. […]”

15 Articolul 18 din același regulament, intitulat „Obligațiile statului membru responsabil”, are următorul cuprins:

„(1) Statul membru responsabil în conformitate cu prezentul regulament este obligat să:

(a) preia, în conformitate cu dispozițiile prevăzute la articolele 21, 22 și 29, un solicitant care a prezentat o cerere într-un stat membru diferit;

(b) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un solicitant a cărui cerere se află în curs de examinare și care a depus cererea într-un alt stat membru sau care se află pe teritoriul altui stat membru fără permis de ședere;

(c) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care și-a retras cererea aflată în curs de examinare și care a depus o cerere în alt stat membru [sau care se află pe teritoriul altui stat membru fără permis de ședere];

(d) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid a cărui cerere a [fost] respinsă și care a depus o cerere în alt stat membru sau care se află pe teritoriul altui stat membru fără permis de ședere.

(2) […]

În cazurile care intră în domeniul de aplicare al alineatului (1) litera (c), atunci când statul membru responsabil a întrerupt examinarea unei cereri în urma retragerii acesteia de către solicitant înainte de adoptarea unei decizii pe fond în primă instanță, acel stat membru asigură dreptul solicitantului de a solicita ca examinarea cererii sale să fie finalizată, sau de a prezenta o nouă cerere de protecție internațională, care să nu fie tratată ca o cerere ulterioară astfel cum este prevăzută în Directiva [2013/32]. În aceste cazuri, statele membre se asigură că examinarea cererii este finalizată.”

16 Articolul 27 din Regulamentul Dublin III, intitulat „Căi de atac”, prevede la alineatul (1):

„Solicitantul sau altă persoană menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d) are dreptul la o cale eficientă de atac, sub forma unui apel sau unei revizuiri, în fapt și în drept, împotriva unei decizii de transfer în fața unei instanțe naționale.”

17 Articolul 29 din acest regulament, intitulat „Modalități și termene”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Transferul solicitantului sau a altei persoane menționate la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d) din statul membru solicitant către statul membru responsabil se face în conformitate cu dreptul intern al statului membru solicitant, după consultări între cele două state membre în cauză, cât de repede posibil, și în cel mult șase luni de la acceptarea cererii de a prelua sau reprimi persoana în cauză sau de la hotărârea definitivă privind apelul sau revizuirea atunci când efectul suspensiv există în conformitate cu articolul 27 alineatul (3).

[…]

(2) Atunci când transferul nu se efectuează în termenul de șase luni, statul membru responsabil este exonerat de obligația de a prelua sau reprimi persoana în cauză și responsabilitatea se transferă statului membru solicitant. Acest termen poate fi prelungit până la maxim un an în cazul în care transferul nu a putut fi efectuat datorită detenției în închisoare a persoanei în cauză sau până la maximum optsprezece luni în cazul în care persoana în cauză se sustrage procedurii."

Dreptul german

AsylG

18 Articolul 26a din Asylgesetz (Legea privind azilul) (BGBl. 2008 I, p. 1798), în versiunea aplicabilă situației de fapt din litigiul principal (denumită în continuare „AsylG"), intitulat „State terțe sigure", prevede la alineatul 2:

„State terțe sigure sunt – în afară de statele membre ale [Uniunii] – statele menționate în anexa I."

19 Articolul 29 din AsylG, intitulat „Cereri inadmisibile", prevede la alineatul 1:

„O cerere de azil este inadmisibilă atunci când:

[…]

5. În cazul unei cereri ulterioare, în sensul articolului 71, sau al unei a doua cereri, în sensul articolului 71a, nu este necesară o nouă procedură de azil."

20 Articolul 31 din AsylG, intitulat „Deciziile Oficiului Federal privind cererile de azil", prevede la alineatul (2):

„În deciziile privind cereri de azil admisibile […] trebuie să se precizeze în mod expres dacă străinul beneficiază de statutul de refugiat sau de protecție subsidiară și dacă i se recunoaște calitatea de beneficiar al dreptului de azil. […]"

21 Articolul 71 din AsylG, intitulat „Cererea ulterioară", prevede la alineatul 1:

„În cazul în care, după retragerea sau respingerea definitivă a unei cereri de azil anterioare, străinul depune din nou o cerere de azil (cerere ulterioară), o nouă procedură de azil este pusă în aplicare numai în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 51 alineatele 1-3 din Verwaltungsverfahrensgesetz [(Legea privind procedura administrativă) (BGBl. 2003 I, p. 102, denumită în continuare «VwVfG»)]; obligația de control revine Oficiului Federal […]"

22 Articolul 71a din AsylG, intitulat „A doua cerere", prevede la alineatul 1:

„În cazul în care un străin, după respingerea unei cereri de azil într-o țară terță sigură (articolul 26a), căruia i se aplică legislația [Uniunii] cu privire la responsabilitatea pentru examinarea cererilor de azil sau care a încheiat cu Republica Federală Germania un tratat internațional în această privință, depune pe teritoriul german o cerere de azil (a doua cerere), o nouă procedură de azil este necesară numai în cazul în care Republica Federală Germania este responsabilă de examinarea cererii de azil, iar condițiile prevăzute la articolul 51 alineatele 1-3 din [VwVfG] sunt îndeplinite; examinarea acesteia revine în sarcina Oficiului Federal."

VwVfG

23 Articolul 51 din VwVfG prevede la alineatele 1 și 2:

„(1) La cererea persoanei interesate, autoritatea în cauză trebuie să se pronunțe cu privire la anularea sau modificarea unui act administrativ definitiv:

1. dacă situația de fapt sau de drept pe baza căreia a fost emis actul s-a modificat, după adoptarea acestuia, în favoarea persoanei interesate;

2. dacă există noi elemente de probă care ar fi condus la adoptarea unei decizii mai favorabile pentru persoana interesată;

[…]

(2) Cererea este admisibilă numai dacă, în lipsa unei culpe grave, persoana interesată nu a fost în măsură să invoce motivul de redeschidere în cadrul procedurii anterioare, în special prin intermediul unei căi de atac.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-123/23

24 N.A.K. este mama lui E.A.K. și a lui Y.A.K., copii minori al căror reprezentant legal este ea. Ei sunt palestinieni apatrizi originari din Fâșia Gaza. Potrivit declarațiilor acestora, ei au intrat în Germania la 11 noiembrie 2019 și au solicitat azil la 15 noiembrie 2019. Cererile lor au fost înregistrate la 22 noiembrie 2019. În susținerea acestor cereri, N.A.K. a arătat că ea însăși și copiii săi au fost persecutați de Hamas ca urmare a activităților politice ale soțului său. În plus, părinții săi ar fi dorit să o oblige să își lase copiii la familia soțului său și să se întoarcă singură în căminul părintesc.

25 Din declarațiile lui N.A.K. și din cercetările efectuate de Oficiul Federal reiese că N.A.K. depusese anterior cereri de azil la autoritățile competente din Regatul Spaniei și din Regatul Belgiei. O cerere de reprimire adresată de Oficiul Federal autorității competente spaniole a fost respinsă de aceasta din urmă. La autoritățile belgiene nu a fost depusă nicio cerere de reprimire.

26 Ca răspuns la o cerere de informații din partea Oficiului Federal, autoritatea competentă belgiană a indicat, la 5 martie 2021, că cererea de protecție internațională depusă de N.A.K. la 21 august 2018 a fost respinsă prin decizia din 5 iulie 2019 care nu a făcut obiectul niciunei căi de atac. Autoritatea competentă belgiană a considerat printre altele că nu s-a demonstrat că era posibil ca N.A.K. să riște, în țara sa de origine, să fie persecutată sau să sufere vătămări grave.

27 Prin decizia din 25 mai 2021, Oficiul Federal a respins cererile de azil formulate de N.A.K., E.A.K. și Y.A.K. în esență pentru că era aplicabil articolul 71a din AsylG și pentru că nu erau îndeplinite condițiile susceptibile să justifice deschiderea unei noi proceduri de azil. La 9 iunie 2021, N.A.K., E.A.K. și Y.A.K au introdus o acțiune împotriva acestei decizii la Verwaltungsgericht Minden (Tribunalul Administrativ din Minden, Germania), care este instanța de trimitere.

28 Această instanță arată că din Hotărârea din 20 mai 2021, L.R. (Cerere de azil respinsă de Norvegia) (C-8/20, EU:C:2021:404), și din Hotărârea din 22 septembrie 2022, Bundesrepublik Deutschland (Cerere de azil respinsă de Danemarca) (C-497/21, EU:C:2022:721), reiese că o dispoziție precum articolul 71a din AsylG nu este aplicabilă atunci când o primă cerere de azil a aceleiași persoane interesate a fost respinsă de un stat terț sau, respectiv, de un alt stat membru decât cel în care este formulată o a doua cerere și care nu aplică Directiva 2011/95. În schimb, Curtea ar fi lăsat în mod expres deschisă problema dacă o astfel de dispoziție este aplicabilă în cazul respingerii unei prime cereri de azil de către un alt stat membru care aplică această directivă. Or, această problemă ar fi determinantă pentru soluționarea litigiului principal, întrucât, în speță, solicitanții nu ar fi prezentat elemente sau date noi susceptibile să justifice examinarea cererii lor, în conformitate cu articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 și cu articolul 71a alineatul (1) din AsylG coroborat cu articolul 51 alineatele 1 și 2 din VwVfG.

29 În această privință, instanța de trimitere consideră că în noțiunea de „cerere ulterioară”, în sensul articolului 2 litera (q) din Directiva 2013/32, intră și o cerere de protecție internațională depusă după adoptarea de către un alt stat membru al Uniunii a unei decizii finale cu privire la o cerere anterioară similară a aceluiași solicitant, astfel încât articolul 33 alineatul (2) litera (d) din această directivă este aplicabil unei asemenea cereri.

30 În aceste condiții, Verwaltungsgericht Minden (Tribunalul Administrativ din Minden) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru în temeiul căreia o cerere de protecție internațională depusă în acest stat membru trebuie respinsă ca inadmisibilă în cazul în care o cerere de protecție internațională depusă anterior într-un alt stat membru a fost respinsă definitiv ca nefondată de acest alt stat membru?”

Cauza C-202/23

31 La 2 martie 2020, M.E.O., un cetățean libanez, a intrat în Germania și a depus o cerere de azil înregistrată de Oficiul Federal la 30 aprilie 2020. O căutare efectuată de acesta din urmă a scos la iveală că M.E.O. depusese, anterior intrării sale în Germania, o cerere de protecție internațională în Polonia.

32 Prin scrisoarea din 29 aprilie 2020, autoritățile poloneze au acceptat să îl reprimească pe M.E.O. Prin decizia din 25 iunie 2020, notificată lui M.E.O. la 1 iulie 2020, Oficiul Federal a respins ca inadmisibilă cererea de azil a acestuia și a dispus expulzarea lui în Polonia. M.E.O. a formulat o cale de atac împotriva acestei decizii însoțită de o cerere de măsuri provizorii. Această cerere a fost respinsă la 31 iulie 2020. Cu toate acestea, din cele indicate de instanța de trimitere reiese că decizia de expulzare a lui M.E.O. în Polonia nu a putut fi executată, fără să se poată considera că M.E.O. s-a sustras procedurii, în sensul articolului 29 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III.

33 La 2 februarie 2021, Oficiul Federal a anulat decizia din 25 iunie 2020, pentru motivul că termenul pentru transferul lui M.E.O. în Polonia expirase. Pe de altă parte, ca răspuns la o cerere a Oficiului Federal, autoritățile poloneze l-au informat că procedura cu privire la cererea de protecție internațională depusă de M.E.O. în Polonia a fost închisă la 20 aprilie 2020 deoarece M.E.O. locuia în Germania. Instanța de trimitere arată că, în conformitate cu reglementarea poloneză, această procedură ar fi putut fi reluată, la cererea lui M.E.O., în termen de 9 luni de la încheierea ei, și anume până la 20 ianuarie 2021.

34 Prin decizia din 14 iulie 2021, Oficiul Federal a respins cererea de azil a lui M.E.O. ca inadmisibilă și l-a amenințat cu expulzarea în Liban. La 27 iulie 2021, M.E.O. a formulat o acțiune la instanța de trimitere împotriva acestei decizii. Aceasta din urmă a suspendat decizia de expulzare prin decizia din 31 august 2021.

35 Instanța de trimitere arată că, având în vedere situația de fapt din litigiul principal, sunt îndeplinite condițiile de aplicare a articolului 71a din AsylG, astfel încât cererea de azil a lui M.E.O. ar trebui respinsă ca inadmisibilă. Astfel, pe de o parte, instanța de trimitere consideră că această dispoziție trebuie interpretată în sensul că ea este aplicabilă atunci când procedura de azil dintr-un stat terț sigur, în sensul articolului 26a din AsylG, a fost încheiată la data la care responsabilitatea pentru soluționarea unei cereri de protecție internațională fost transferată Republicii Federale Germania, conform articolului 29 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III. Aceasta ar fi situația în speță, întrucât termenul pentru reluarea procedurii privind cererea de protecție internațională depusă de M.E.O. în Polonia expirase la 20 ianuarie 2021, în timp ce Republica Federală Germania ar fi devenit responsabilă pentru soluționarea cererii de protecție internațională a lui M.E.O. la expirarea termenului, prevăzut la articolul 29 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, de șase luni de la decizia adoptată la 31 iulie 2020 cu privire la cererea de măsuri provizorii formulată de M.E.O. împotriva deciziei prin care se dispunea expulzarea sa în Polonia, respectiv la 31 ianuarie 2021.

36 Pe de altă parte, articolul 51 alineatele 1 și 2 din VwVfG nu ar fi aplicabil în speță, întrucât cererea de azil depusă de M.E.O. în Germania ar fi întemeiată pe fapte anterioare plecării sale din Liban. Or, ar trebui să se prezume că M.E.O. a invocat aceleași fapte în susținerea cererii sale de protecție internațională depuse în Polonia sau, cel puțin, că ar fi putut să o facă, astfel încât aceste fapte nu ar putea fi considerate ca fiind elemente noi pe care nu le-a putut invoca fără culpă gravă din partea sa.

37 Cu toate acestea, instanța de trimitere consideră că, dacă s-ar dovedi că dreptul Uniunii se opune unei dispoziții precum articolul 71a din AsylG, pentru motivul că o cerere suplimentară de protecție internațională nu poate fi considerată o „cerere ulterioară”, în sensul articolului 2 litera (q) din Directiva 2013/32, în cazul în care a fost luată o decizie finală cu privire la o cerere anterioară a aceluiași solicitant de către un alt stat membru al Uniunii, calea de atac formulată de M.E.O. ar trebui admisă.

38 În cazul în care s-ar considera că o cerere suplimentară de protecție internațională poate fi calificată drept „cerere ulterioară”, în sensul acestui articol 2 litera (q), și în ipoteza în care procedura cu privire la o cerere anterioară a aceluiași solicitant, prezentată în alt stat membru, a fost încheiată de acest alt stat membru pentru motivul că solicitantul ar fi omis să o continue, instanța de trimitere ridică problema dacă articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 se opune respingerii ca inadmisibilă a noii cereri atât timp cât redeschiderea procedurii privind cererea anterioară este încă posibilă. În caz afirmativ, instanța de trimitere ridică problema dacă stabilirea termenului în care solicitantul poate solicita redeschiderea procedurii cu privire la cererea sa anterioară este o chestiune de drept național sau de dreptul Uniunii și, în ipoteza în care ar fi de dreptul Uniunii, care este termenul prevăzut de acest drept.

39 Având în vedere aceste circumstanțe, Verwaltungsgericht Minden (Tribunalul Administrativ din Minden) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru în temeiul căreia o cerere de protecție internațională depusă în acest stat membru trebuie respinsă ca inadmisibilă în cazul în care solicitantul a depus anterior o cerere de protecție internațională într-un alt stat membru, iar procedura a fost încheiată de acest alt stat membru, întrucât solicitantul a renunțat la cerere în acest alt stat membru?

2) În cazul în care unui răspuns negativ la prima întrebare:

Articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 2 litera (q) din aceasta trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru în temeiul căreia o cerere de protecție internațională depusă în acest stat membru trebuie respinsă ca inadmisibilă în cazul în care solicitantul a depus anterior o cerere de protecție internațională într-un alt stat membru, iar procedura a fost încheiată de acest alt stat membru, întrucât solicitantul a renunțat la cerere în acest alt stat membru, deși procedura de azil în acest alt stat membru mai poate fi redeschisă de acesta din urmă dacă solicitantul formulează o cerere în acest sens?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare:

Dreptul Uniunii prevede data relevantă pentru a stabili, în cadrul soluționării unei cereri de protecție internațională, dacă o procedură de azil încheiată anterior într-un alt stat membru mai poate fi redeschisă sau aceasta constituie un aspect reglementat exclusiv de dreptul național?

4) În cazul în care răspunsul la a treia întrebare este în sensul că dreptul Uniunii prevede astfel de dispoziții:

Care este data relevantă prevăzută de dispozițiile dreptului Uniunii pentru a stabili, în cadrul soluționării unei cereri de protecție internațională, dacă o procedură de azil încheiată anterior într-un alt stat membru mai poate fi încă redeschisă?”

Procedura în fața Curții

40 În cauza C-123/23, instanța de trimitere a solicitat acordarea unui tratament prioritar, în temeiul articolului 53 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Curții. Prin decizia din 18 aprilie 2023, președintele Curții a decis că nu era necesară admiterea acestei cereri.

41 Prin Decizia președintelui Curții din 10 mai 2023, cauzele C-123/23 și C-202/23 au fost conexate pentru buna desfășurare a fazei scrise și a celei orale ale procedurii, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebarea din cauza C-123/23

42 Prin intermediul întrebării formulate în cauza C-123/23, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din directiva menționată, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid a cărui cerere de protecție internațională anterioară depusă în alt stat membru a fost respinsă printr-o decizie finală adoptată de acest ultim stat membru.

43 Conform unei jurisprudențe constante a Curții, pentru interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii, este necesar să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul ei și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție [Hotărârea din 28 octombrie 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Extrădare și *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, punctul 67 și jurisprudența citată].

44 În ceea ce privește în primul rând formularea articolului 33 alineatul (2) din Directiva 2013/32 care enumeră în mod exhaustiv situațiile în care statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca fiind inadmisibilă [Hotărârea din 20 mai 2021, L.R. (Cerere de azil respinsă de Norvefia), C-8/20, EU:C:2021:404, punctul 31 și jurisprudența citată], trebuie subliniat că această dispoziție prevede la litera (d) că statele membre pot adopta o astfel de decizie atunci când această cerere constituie o „cerere ulterioară” în care nu au apărut sau nu au fost prezentate de către solicitant elemente sau date noi referitoare la examinarea menită să stabilească dacă solicitantul îndeplinește condițiile pentru a fi beneficiar de protecție internațională în temeiul Directivei 2011/95.

45 Noțiunea de „cerere ulterioară” este definită la articolul 2 litera (q) din Directiva 2013/32 ca „o cerere suplimentară de protecție internațională depusă după adoptarea unei decizii finale privind cererea anterioară”.

46 Această definiție reia astfel noțiunile de „cerere de protecție internațională” și de „decizie finală”, definite de asemenea la articolul 2 din directiva menționată, la litera (b) și, respectiv, la litera (e).

47 În ceea ce privește, pe de o parte, noțiunea de „cerere de protecție internațională” sau de „cerere”, aceasta este definită la articolul 2 litera (b) din Directiva 2013/32 drept o cerere depusă de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid în scopul obținerii protecției din partea „unui stat membru”, care poate fi înțeleasă ca solicitarea statutului de refugiat sau de protecție subsidiară, în sensul Directivei 2011/95.

48 În ceea ce privește, pe de altă parte, noțiunea de „decizie finală”, aceasta desemnează, conform articolului 2 litera (e) din Directiva 2013/32, o decizie de acordare sau nu a statutului de refugiat sau de protecție subsidiară resortisantului unei țări terțe sau apatridului în temeiul Directivei 2011/95 și care nu mai este susceptibilă de a fi supusă niciunei căi de atac în cadrul capitolului V din Directiva 2013/32.

49 Trebuie să se constate astfel că modul de redactare a articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu dispozițiile menționate la punctele 45-48 din prezenta hotărâre nu stabilește o condiție potrivit căreia, pentru a fi calificată drept „cerere ulterioară” și pentru a fi

respinsă ca inadmisibilă în lipsa unor elemente sau date noi, o cerere suplimentară de protecție internațională ar trebui să fi fost prezentată autorităților din același stat membru care a luat decizia finală cu privire la o cerere anterioară a aceluiași solicitant.

50 În al doilea rând, această interpretare este susținută de contextul dispoziției menționate.

51 Astfel, articolul 40 din Directiva 2013/32, care detaliază procedura aplicabilă cererilor ulterioare, prevede la alineatul (7) printre altele că, în cazul în care o persoană cu privire la care trebuie pusă în executare o decizie de transfer în temeiul Regulamentului Dublin III depune o cerere ulterioară în statul membru care efectuează transferul, aceasta din urmă este analizată de statul membru responsabil în sensul regulamentului menționat.

52 Or, din articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III reiese că o decizie de transfer întemeiată pe acest regulament nu poate fi adoptată atunci când statul membru în care se află persoana în cauză a examinat el însuși o cerere de protecție internațională depusă de această persoană, întrucât în urma unei asemenea examinări acest stat membru a devenit „statul membru responsabil” în sensul regulamentului și nu mai poate solicita transferul solicitantului către un alt stat membru.

53 Rezultă în mod logic că „cererea ulterioară” menționată la articolul 40 alineatul (7) din Directiva 2013/32 este o cerere nouă depusă în statul membru care a solicitat transferul după ce statul membru către care persoana în cauză trebuie transferată a luat o decizie cu privire la o cerere anterioară a aceluiași solicitant. Această dispoziție confirmă astfel că noțiunea de „cerere ulterioară”, astfel cum este definită la articolul 2 litera (q) din această directivă, include și o cerere nouă depusă după adoptarea de către un alt stat membru a unei decizii cu privire la o cerere anterioară a aceluiași solicitant.

54 Articolul 40 alineatul (1) din Directiva 2013/32, care vizează printre altele eventuala depunere, de către o persoană care a solicitat să beneficieze de protecție internațională într-un anumit stat membru, a unei „cereri ulterioare în același stat membru”, confirmă de asemenea interpretarea expusă la punctul 49 din prezenta hotărâre. Astfel, dacă, pentru a fi calificată drept „cerere ulterioară”, în sensul articolului 2 litera (q) din această directivă, o cerere de protecție internațională ar trebui să fi fost prezentată autorităților competente din același stat membru precum cel care a luat o decizie cu privire la o cerere anterioară a aceluiași solicitant, trimiterea de la articolul 40 alineatul (1) din directiva menționată la o cerere ulterioară depusă „în același stat membru” ar fi fost superfluă.

55 În al treilea rând, interpretarea articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 în sensul că un stat membru poate califica drept „cerere ulterioară” și poate respinge ca inadmisibilă, dacă nu este susținută de elemente sau de date noi, o cerere suplimentară de protecție internațională depusă de un solicitant a cărui cerere anterioară a fost respinsă printr-o decizie finală adoptată de un alt stat membru este conformă și cu obiectivul limitării circulației secundare a solicitanților de protecție internațională între statele membre, obiectiv urmărit de directiva menționată, astfel cum reiese din considerentul (13) al acesteia.

56 Astfel, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 82-84 din concluzii, o interpretare a articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 în sensul că o cerere suplimentară de protecție internațională prezentată autorităților competente ale unui stat membru nu poate fi calificată drept „cerere ulterioară” și respinsă ca inadmisibilă în lipsa unor elemente sau date noi decât în cazul în care o cerere anterioară a aceluiași solicitant a fost

respinsă printr-o decizie finală adoptată de același stat membru ar putea incita solicitanții ale căror cereri de protecție internațională au fost definitiv respinse de autoritățile competente ale unui stat membru să se deplaseze către un al doilea, ba chiar un al treilea stat membru pentru a depune o cerere nouă similară, sperând că examinarea completă a acesteia, care ar fi, potrivit acestei interpretări, de competența autorităților acestor alte state membre, ar conduce la un rezultat care le-ar fi favorabil.

57 Mai trebuie subliniat că posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o nouă cerere de protecție internațională care nu se întemeiază pe elemente sau pe date noi și nici nu evidențiază astfel de elemente sau de fapte, în cazul în care o cerere anterioară a aceluiași solicitant a fost respinsă printr-o decizie adoptată de un alt stat membru, este conformă cu principiul încrederii reciproce între statele membre pe care, potrivit jurisprudenței Curții, se întemeiază sistemul european comun de azil și care prezintă, în dreptul Uniunii, o importanță fundamentală, având în vedere că permite crearea și menținerea unui spațiu fără frontiere interne [a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 decembrie 2020, Minister for Justice and Equality (Cerere de protecție internațională în Irlanda), C-616/19, EU:C:2020:1010, punctul 48 și jurisprudența citată].

58 Pe de altă parte, trebuie arătat că interpretarea articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 prezentată la punctul 55 din prezenta hotărâre este conformă cu jurisprudența Curții care rezultă din Hotărârea din 22 septembrie 2022, Bundesrepublik Deutschland (Cerere de azil respinsă de Danemarca) (C-497/21, EU:C:2022:721).

59 Desigur, în acea hotărâre, Curtea a statuat că articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu articolul 2 litera (q) din aceasta, precum și cu articolul 2 din Protocolul (nr. 22) privind poziția Danemarcei din anexa la Tratatul UE și la Tratatul FUE trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui alt stat membru decât Regatul Danemarcei, care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din această directivă, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid a cărui cerere anterioară de protecție internațională, depusă în Regatul Danemarcei, a fost respinsă de acest din urmă stat membru.

60 Cu toate acestea, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 35 și 43 din hotărârea menționată, Curtea a motivat această interpretare a articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 prin statutul special de care, în temeiul protocolului menționat la punctul precedent, se bucură Regatul Danemarcei în ceea ce privește partea a treia titlul V din Tratatul FUE, din care fac parte, printre altele, politicile referitoare la controlul la frontiere, la azil și la imigrație. Astfel, în conformitate cu protocolul menționat, Directiva 2011/95 nu se aplică acestui stat membru, așa încât o cerere de protecție internațională prezentată autorităților competente ale statului membru menționat nu poate constitui o cerere prin care se urmărește să se „obțină statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară”, în sensul Directivei 2011/95.

61 În plus, la punctul 46 din Hotărârea din 22 septembrie 2022, Bundesrepublik Deutschland (Cerere de azil respinsă de Danemarca) (C-497/21, EU:C:2022:721), Curtea a subliniat că interpretarea articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 efectuată în acea hotărâre nu aduce atingere problemei distincte dacă noțiunea de „cerere ulterioară” se aplică unei noi cereri de protecție internațională depuse într-un stat membru după respingerea, printr-o decizie finală, a unei cereri anterioare de către un alt stat membru care nu este Regatul Danemarcei.

62 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea din cauza C-123/23 că articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă trebuie interpretat în sensul că nu se opune reglementării unui stat membru care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din directiva menționată, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid a cărui cerere de protecție internațională anterioară, depusă în alt stat membru căruia i se aplică Directiva 2011/95, a fost respinsă printr-o decizie finală adoptată de acest ultim stat membru.

Cu privire la întrebările din cauza C-202/23

63 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite la articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate. În plus, Curtea poate fi pusă în situația de a lua în considerare norme de drept al Uniunii la care instanța națională nu a făcut referire în enunțul întrebării sale (Hotărârea din 15 iulie 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, punctul 31 și jurisprudența citată).

64 Astfel, împrejurarea că, pe plan formal, instanța de trimitere a vizat, în întrebările sale, unele dispoziții determinate din dreptul Uniunii nu împiedică Curtea să îi furnizeze toate elementele de interpretare care pot fi utile pentru soluționarea cauzei principale, extrăgând din ansamblul elementelor furnizate de această instanță și în special din motivarea deciziei de trimitere elementele de drept al Uniunii care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 aprilie 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, punctul 50 și jurisprudența citată).

65 În speță, din indicațiile instanței de trimitere, rezumate la punctele 31-35 din prezenta hotărâre, reiese că M.E.O. a depus mai întâi o cerere de protecție internațională la autoritățile poloneze, iar ulterior, la 2 martie 2020, a intrat în Germania și a depus acolo o cerere de azil înregistrată de Oficiul Federal la 30 aprilie 2020. Între timp, la 20 aprilie 2020, autoritatea competentă poloneză a încheiat procedura inițiată prin cererea formulată de M.E.O. pentru motivul că acesta locuia în Germania.

66 La rândul său, prin decizia din 14 iulie 2021, în discuție în litigiul principal în cauza C-202/23, Oficiul Federal a respins ca inadmisibilă cererea de azil a lui M.E.O. pentru motivul că, la data transferului către Republica Federală Germania, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III, a responsabilității pentru soluționarea cererii de protecție internațională a lui M.E.O., și anume la 31 ianuarie 2021, autoritatea competentă poloneză încheiase deja, printr-o decizie finală, conform articolului 28 alineatul (1) din Directiva 2013/32, procedura privind cererea de protecție internațională anterioară a acestui solicitant, cererea menționată făcând, potrivit acestei autorități, obiectul unei retrageri implicite.

67 Rezultă că, pentru a respinge ca inadmisibilă cererea de protecție internațională formulată de M.E.O., Oficiul Federal s-a întemeiat pe premisa că, în împrejurări precum cele descrise la punctele 65 și 66 din prezenta hotărâre, este posibil ca cererea suplimentară de protecție

internațională formulată de M.E.O. să fie calificată drept „cerere ulterioară”, în sensul articolului 2 litera (q) din Directiva 2013/32, și să i se aplice articolul 33 alineatul (2) litera (d) din această directivă. Întrebările adresate în cauza C-202/23 se întemeiază pe aceeași premisă.

68 În acest context, este necesar să se reformuleze întrebările adresate în cauza C-202/23 și să se considere că, prin intermediul acestora, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din directiva menționată, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid care a depus deja în alt stat membru o cerere de protecție internațională, în cazul în care cererea nouă a fost depusă înainte ca autoritatea competentă a celui de al doilea stat membru să fi luat, în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) din aceeași directivă, decizia de a încheia examinarea cererii anterioare ca urmare a retragerii implicite a acesteia.

69 În această privință, trebuie amintit că articolul 2 litera (q) din Directiva 2013/32 prevede în mod expres posibilitatea de a califica o cerere suplimentară de protecție internațională drept „cerere ulterioară” atunci când aceasta este „depusă” după adoptarea unei decizii finale, în sensul articolului 2 litera (e) din această directivă, privind o cerere anterioară, inclusiv cazurile în care solicitantul și-a retras în mod explicit cererea și cazurile în care autoritatea decizională, în sensul articolului 2 litera (f) din directiva menționată, a respins o cerere în urma retragerii implicite a acesteia în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) din aceeași directivă.

70 Articolul 28 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2013/32 prevede că în cazul în care există motive serioase să se considere că un solicitant și-a retras implicit cererea sau că a renunțat implicit la aceasta, statele membre iau măsuri pentru ca autoritatea decizională să adopte o decizie fie în sensul încetării examinării, fie, cu condiția ca autoritatea decizională să considere cererea nefondată pe baza unei examinări corespunzătoare a fondului acesteia în conformitate cu articolul 4 din Directiva 2011/95, al respingerii cererii.

71 Potrivit articolului 28 alineatul (1) al doilea paragraf litera (b) din Directiva 2013/32, statele membre pot prezuma că solicitantul și-a retras implicit cererea de protecție internațională sau a renunțat implicit la aceasta atunci când se stabilește că a fugit sau a părăsit fără permisiune locul în care se afla sau era plasat în detenție, fără a contacta autoritatea competentă într-un termen rezonabil, sau că nu s-a conformat într-un termen rezonabil obligației de a se prezenta la autorități în mod regulat sau altor obligații de comunicare, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează că acest lucru s-a datorat unor circumstanțe pe care nu le putea controla.

72 În plus, articolul 28 alineatul (2) primul paragraf din Directiva 2013/32 prevede că statele membre se asigură că solicitantul care se prezintă din nou la autoritatea competentă după adoptarea deciziei de încetare menționate la alineatul (1) din acest articol are dreptul să solicite redeschiderea cazului său sau are dreptul să depună o nouă cerere care să nu facă obiectul procedurii prevăzute la articolele 40 și 41 din această directivă. În conformitate cu articolul 28 alineatul (2) al doilea paragraf din directiva menționată, statele membre pot, pe de o parte, să prevadă un termen de cel puțin nouă luni după împlinirea căruia dosarul solicitantului nu mai poate fi redeschis sau noua cerere poate fi tratată ca o cerere ulterioară și poate face obiectul procedurii menționate la articolele 40 și 41 din aceeași directivă și, pe de altă parte, să prevadă ca redeschiderea cazului să fie posibilă o singură dată.

73 Deși articolul 2 litera (q) din Directiva 2013/32 nu vizează în mod expres ipoteza în care statul membru în care solicitantul a depus cererea sa de protecție internațională a luat decizia de a încheia examinarea acestei cereri în urma retragerii sale implicite, o cerere nouă depusă după adoptarea unei astfel de decizii poate fi calificată de asemenea drept o „cerere ulterioară” în sensul acestei dispoziții. Astfel, în caz contrar, nu ar fi fost necesar să se prevadă la articolul 28 alineatul (2) primul paragraf din această directivă că o cerere nouă, depusă de un solicitant care se prezintă din nou în fața autorității competente după adoptarea unei decizii de încetare a examinării prevăzute la alineatul (1) al acestui articol 28, nu va fi supusă procedurii prevăzute la articolele 40 și 41 din directiva menționată, care privește cererile ulterioare.

74 Cu toate acestea, din însuși modul de redactare a articolului 2 litera (q) din Directiva 2013/32 reiese că o cerere suplimentară de protecție internațională, depusă de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid care a depus deja o astfel de cerere, nu poate fi calificată drept „cerere ulterioară” și nu poate fi respinsă ca inadmisibilă, în conformitate cu articolul 33 alineatul (2) litera (d) din această directivă, decât dacă a fost depusă după adoptarea unei decizii finale cu privire la această cerere anterioară. În consecință, calificarea drept „cerere ulterioară” a unei cereri noi a aceluiași solicitant este exclusă atunci când această cerere nouă a fost depusă înainte de adoptarea unei decizii finale cu privire la cererea anterioară a acestui solicitant.

75 În această privință, trebuie amintit că articolul 6 din Directiva 2013/32 face distincție între înaintarea cererii de protecție internațională, înregistrarea acesteia, ce revine statului membru în cauză în temeiul alineatului (1) primul și al doilea paragraf al acestui articol, și depunerea sa care impune în principiu solicitantului de protecție internațională să completeze un formular prevăzut în acest scop, în conformitate cu alineatele (3) și (4) ale articolului menționat [a se vedea în același sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctele 87 și 93].

76 Astfel cum a statuat deja Curtea, acțiunea de „înaintare” a unei cereri de protecție internațională nu necesită nicio formalitate administrativă, aceste formalități trebuind să fie respectate cu ocazia „depunerii” cererii [Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 93].

77 Or, având în vedere utilizarea la articolul 2 litera (q) din Directiva 2013/32 a termenului „prezentată”, trebuie să se constate că, pentru calificarea unei cereri de protecție internațională drept „cerere ulterioară”, în sensul acestei dispoziții, este relevantă numai data depunerii sale.

78 Pe de altă parte, decizia adoptată de autoritatea decizională, în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) din Directiva 2013/32, de a încheia examinarea unei cereri de protecție internațională pentru motivul că solicitantul și-a retras implicit cererea nu poate fi considerată o decizie finală în sensul articolului 2 litera (e) din această directivă, atât timp cât solicitantul dispune de posibilitatea prevăzută la articolul 28 alineatul (2) din directiva menționată de a solicita redeschiderea cazului său sau de a depune o nouă cerere care să nu fie supusă procedurii prevăzute la articolele 40 și 41 din Directiva 2013/32. Prin urmare, o cerere nouă depusă de un solicitant aflat în această situație nu poate fi calificată drept „cerere ulterioară”, în sensul articolului 2 litera (q) din această directivă, și nu poate fi respinsă ca inadmisibilă, în conformitate cu articolul 33 alineatul (2) litera (d) din directiva menționată.

79 În speță, din dosarul de care dispune Curtea reiese că M.E.O. a depus o cerere de azil la autoritățile germane la 2 martie 2020, în condițiile în care decizia autorității poloneze competente de a încheia procedura cu privire la cererea sa de protecție internațională prezentată autorităților poloneze a

fost adoptată abia la 20 aprilie 2020 și că această procedură era, în plus, susceptibilă să facă obiectul unei redeschideri. Dacă aceasta este efectiv situația, aspect a cărui verificare intră în competența instanței de trimitere, va trebui să se concluzioneze că o calificare a cererii de azil prezentate autorităților germane de M.E.O. drept „cerere ulterioară” și respingerea acestei cereri ca inadmisibilă, în cazul în care M.E.O. nu prezintă elemente sau date noi în raport cu cererea sa anterioară, nu este conformă cu dispozițiile articolului 2 litera (q) și ale articolului 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32.

80 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă instanței de trimitere că articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din directiva menționată, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid care a depus deja în alt stat membru o cerere de protecție internațională, în cazul în care cererea nouă a fost depusă înainte ca autoritatea competentă a celui de al doilea stat membru să fi luat, în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) din aceeași directivă, decizia de a încheia examinarea cererii anterioare ca urmare a retragerii implicite a acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

81 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) Articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale coroborat cu articolul 2 litera (q) din aceasta

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune reglementării unui stat membru care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din directiva menționată, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid a cărui cerere de protecție internațională anterioară, depusă în alt stat membru căruia i se aplică Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, a fost respinsă printr-o decizie finală adoptată de acest ultim stat membru.

2) Articolul 33 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2013/32 coroborat cu articolul 2 litera (q) din această directivă

trebuie interpretat în sensul că

se opune reglementării unui stat membru care prevede posibilitatea de a respinge ca inadmisibilă o cerere de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (b) din directiva menționată, depusă în acest stat membru de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid care a depus deja în alt stat membru o cerere de protecție internațională, în cazul în care cererea nouă a fost depusă înainte ca autoritatea competentă a celui de al doilea stat membru să fi luat, în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) din aceeași directivă, decizia de a încheia examinarea cererii anterioare ca urmare a retragerii implicite a acesteia.

Semnături